Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Rosa Larrea Aldecoa

Eibar, Gipuzkoa (1927)

Aurkibidea

Biografia

Usansoloko baserri batean jaioa. Eibarko Aldatze Ikastetxera moja etorri zen. Perura joan zen misiolari gisa (Lima-San Juan del Oro) Aldatzeko beste moja batzuekin batera.

Zintak

AB-154

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 1999-11-18
- **Iraupena**: 73 min
- **Euskarria**: Hi8
- **Kodifikatzailea**: Gisasola, Jaione

AB-155

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 1999-11-18
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: Hi8
- **Kodifikatzailea**: Gisasola, Jaione

Pasarteak

1. Moja sartzean izena aldatu behar

- **Erref**: AB-154/002
- **Iraupena**: 0:03:07. **Hasi**: 00:01:05. **Bukatu**: 00:04:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Lehen monja sartzerakoan izena aldatzen zen eta kategoria bi egoten zirela azaltzen du Rosak. Orain gauzak asko aldatu direla dio. Izena aldatzearen zergatia azaltzen du.

2. Aldatzeren fama ona

- **Erref**: AB-154/003
- **Iraupena**: 0:03:57. **Hasi**: 00:04:12. **Bukatu**: 00:08:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
1957an etorri zen Eibarrera moja. Frantzian egon zen hasieran eta botoak eginda etorri zen. Eskola txikia zen Aldatze eta garapena zelakoa zen azaltzen du. Jende askok nahi izaten zuen Aldatzeko eskolan sartu zuen fama onagatik.

3. Aldatzeko mojak Perura misiotara

- **Erref**: AB-154/005
- **Iraupena**: 0:03:01. **Hasi**: 00:09:45. **Bukatu**: 00:12:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Peruko misioak gogoratzen ditu. Perutarrak zelakoak diren azaltzen du Rosak. Oso umilak eta bihotz onekoak, duten guztia banatzeko beti prest daude. Misioetan asko ikasi zuela dio.

4. Perura misiotara

- **Erref**: AB-154/006
- **Iraupena**: 0:03:38. **Hasi**: 00:12:46. **Bukatu**: 00:16:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Perura misiotara zelan eta zergatik joan ziren azaltzen du Rosak. 1963an joan zen Perura lehengo aldiz.

5. Peruko egonaldia

- **Erref**: AB-154/007
- **Iraupena**: 0:02:47. **Hasi**: 00:16:24. **Bukatu**: 00:19:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Misioeta goserik pasa izan ez zuela dio Rosak, fruta asko izaten zutelako. Hala ere, hemengo erosotasunik ez zutenez argaldu egin ziren. Bertakoen arrera oso ona izan zela gogoratzen du.

6. Peruko mundu berria

- **Erref**: AB-154/010
- **Iraupena**: 0:03:01. **Hasi**: 00:23:08. **Bukatu**: 00:26:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
Euskal Herriko bizimoduarekin alderatuz Peruko bizimodua oso desberdina dela azaltzen du Rosak. Mundu berria zela eta bertako jendea bizkorra zela azaltzen du, pertsonen koloreak eta ileak arreta deitu zien hasieran.

7. San Juan del Oro

- **Erref**: AB-154/013
- **Iraupena**: 0:10:22. **Hasi**: 00:35:38. **Bukatu**: 00:46:00

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
San Juan del Oro misioetan iritsi zirenean nolakoa zen azaltzen du Rosak. Jende gehiena kanpokoa zen, altiplanokoa. Bertara joaten da bizi modua ateratzera (laranjak, kafea...). Orain jendea bertakotu egin da. Uztarena bilketaren arabera mugitzen ziren hasieran.

8. Eskola martxan Perun

- **Erref**: AB-154/015
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:40:18. **Bukatu**: 00:42:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Aldatzeko Madre jeneralak (Madre Marie Lucie) misioei buruz pentsatzen zuena kontatzen du. Mojak Perura heldu eta eskolatxo bat jarri zuten. Emaitza onak izan zituzten eta gerora adin desberdin guztientzako eskola ere jarri zuten martxan.

9. Quechuera eskolan

- **Erref**: AB-154/016
- **Iraupena**: 0:03:32. **Hasi**: 00:42:24. **Bukatu**: 00:45:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:
Aldatzeko mojak Perura misiotara iristean bertako gehienak etnia desberdinetakoak ziren: Aimarak eta Quechuak. Quechuak dira etnia nagusia eta beraien kultura oso zapaldua dagoela azaltzen du. Rosak Quechuera ez ikasi izana akats handitzat ikusten du. Berpizteko ahaleginetan dihardute, baina pobreen hizkuntza da.

10. Euskara vs. quechua

- **Erref**: AB-154/017
- **Iraupena**: 0:03:23. **Hasi**: 00:45:56. **Bukatu**: 00:49:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:
Bertako hizkuntza egoerarekin alderatzen du Rosak quechueraren egoera. Txikitan bizi izandakoa eta Ermuko egoerarekin alderatzen du quechuera. Unibertsitate mailara edatu nahi zuten, baina, hala ere, abizen quechua zuten pertsona gutxi zeuden kargu handiko lan-postuetan. Lotsatu egiten dira etxean quechuera egiteaz eta erdaraz erakusten diete gurasoek umeei. Gobernuaren aldetik ere ez zegoen laguntzarik. Desberdintasun sozial handia zegoela azaltzen du Rosak.

11. Fujimoriren fama

- **Erref**: AB-154/018
- **Iraupena**: 0:04:26. **Hasi**: 00:49:19. **Bukatu**: 00:53:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:
Fujimori agintariaren inguruko iritzia ematen du Rosak. Han ez zuen hain fama txarrik, terrorismoa kendu eta gauza dezente egin zituelako. Japongo enbaxadan gertatu zena kontatzen du. Hemendik asko kritikatu izan zen nola hil zituen bahitzaileak, baina bere ustez beste aukerarik ez zuen izan. Terrorismoak kalte handia egin du Peruko eskualdean.

12. Etnia desberdinak

- **Erref**: AB-154/020
- **Iraupena**: 0:04:07. **Hasi**: 00:54:26. **Bukatu**: 00:58:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
Quechuak merkatariak eta Aimarak nomadak direla azaltzen du Rosak. Aimarak langileagoak omen dira eta etxe desberdinak egiten dituzte, adibidez. Aimarak altiplanokoak dira, Bolivia ingurukoak. Bi etnien artean ez dute sinpatia handirik. Kultura eta erlijioa zapaldua zegoen, ezagututako ohitura desberdinak azaltzen ditu Rosak.

13. Aldatzeko mojak Perura misiotara

- **Erref**: AB-155/002
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:02:35. **Bukatu**: 00:05:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Peruko misioak. San Juan del Oro-tik Limara joan zen. 6 moja egotera iritsi ziren; gerora kopurua gutxitzen joan zen. Bokaziorik ez.

14. Aldatzeko mojak Perura misiotara: kultura aniztasuna

- **Erref**: AB-155/003
- **Iraupena**: 0:04:47. **Hasi**: 00:05:40. **Bukatu**: 00:10:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Kultura aniztasuna; desoreka, desberdintasun handiak gizarte bietan. Misioetatik itzuli zenean ikusitako aldeaz hitz egiten du.

15. Peruko egoera ekonomikoa

- **Erref**: AB-155/005
- **Iraupena**: 0:12:49. **Hasi**: 00:19:36. **Bukatu**: 00:32:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Peruko egoera ekonomikoaz hitz egiten du Rosak. Perun aberastasuna badagoela dio, baina lan egin behar dela. Kanpo zorra. Poztasun handienak eta egoera gogorrenak ere bertan bizi izan ditu. Han bizi izandako anekdotak kontatzen ditu.

16. Gizakiaren bokazioa

- **Erref**: AB-155/006
- **Iraupena**: 0:05:06. **Hasi**: 00:32:25. **Bukatu**: 00:37:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Bokazioaz hitz egiten du Rosak. Gizakiaren alderdi gizatiarraz duen iritzia azaltzen du. Eskola emateaz gain dotrina irakasteaz ere arduratzen ziren. Herritarrekin izandako harreman eta esperientzien garrantzia ere azpimarratzen du.

17. Peruko misioak; San Juan del Oro

- **Erref**: AB-155/008
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:40:50. **Bukatu**: 00:43:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Peruko misioak. Hainbeste urtetan bertan lan egin eta gero, San Juan del Oro ia ez da aldatu. Bi gizarteen arteko distantzia gero eta handiagoa.

18. Peruko misioak; ekonomia eta komunitateak

- **Erref**: AB-155/009
- **Iraupena**: 0:06:05. **Hasi**: 00:43:50. **Bukatu**: 00:49:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Peruko ekonomia, garraio-sarearen bilakaera. Oihan ingurua zelakoa den azaltzen du Rosak. Amazonasko indigenak, nomadak.

19. Peruko egoera erlijiosoa

- **Erref**: AB-155/010
- **Iraupena**: 0:08:09. **Hasi**: 00:49:55. **Bukatu**: 00:58:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Peruko egoera erlijiosoa. Erlijio, sinesmen nahaste handia. Misiolarien jarrera bertako sinesmenen aurrean nolakoa izaten zen azaltzen du Rosak. Fenomeno naturalak eta sinesmenen lotura nola egiten den azaltzen du bai Liman zein Euskal Herrian.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-25

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com